

Laidiens: **22.10.2013., Nr. 206**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2013/206.3**

Finanšu un kapitāla tirgus komisijas normatīvie noteikumi Nr.228

Rīgā 2013.gada 17.oktobrī

(Finanšu un kapitāla tirgus komisijas padomes
sēdes protokols Nr.40 2.p.)

**Normatīvie noteikumi par prasībām ieguldījumu fondu ieguldījumu objektiem,
darījumiem un noteiktas darbības veida fondiem**

*Izdoti saskaņā ar Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma
61. panta sesto daļu un 65. panta ceturto daļu*

I sadaļa

Vispārīgie noteikumi

1. "Normatīvie noteikumi par prasībām ieguldījumu fondu ieguldījumu objektiem, darījumiem un noteiktas darbības veida fondiem" (tālāk tekstā – noteikumi) nosaka prasības:

1.1. ieguldījumu fondu Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma izpratnē (tālāk tekstā – fondi) ieguldījumu objektiem un darījumiem, ko ieguldījumu pārvaldes sabiedrība (tālāk tekstā – sabiedrība) veic fonda vārdā;

1.2. fondiem, kuri replicē vērtspapīru indeksa sastāvu, fondiem, t.sk. fondiem ar sviras finansējumu, kuri seko finanšu indeksam, regulētā tirgū tirgotiem fondiem;

1.3. informācijas atklāšanai fonda prospektā, ieguldītājiem paredzētajā pamatinformācijā un citos reklāmas materiālos par minētajiem fondiem un darījumiem.

2. Noteikumi ir saistoši ieguldījumu pārvaldes sabiedrībām, dibinot un pārvaldot fondus Latvijā.

II sadaļa

Pārvedami vērtspapīri

3. Pārvedami vērtspapīri ir Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma (tālāk tekstā – likums) prasībām atbilstoši ieguldījumu objekti, ja iespējamie zaudējumi no ieguldījumiem šādos finanšu instrumentos ir ierobežoti un nepārsniedz to iegādes vērtību (daļēji apmaksātam finanšu instrumentam – pilnu tā iegādes vērtību) un ja tie atbilst visiem turpmāk minētajiem kritērijiem:

3.1. to likviditāte neierobežo likumā noteiktās ieguldījumu apliecību atpakaļpirkšanas prasības izpildi;

3.2. tie ir ticami novērtējami;

3.3. par tiem ir pieejama pietiekama informācija;

3.4. tie ir bez ierobežojumiem atsavināmi (*are negotiable*);

3.5. tie atbilst fonda ieguldījumu politikai;

3.6. ar tiem saistītie riski pienācīgi aptverti fonda risku vadības procesā, kā arī nepārtraukti tiek novērtēti ar pārvedamo vērtspapīru saistītais risks un tā ietekme uz ieguldījumu portfeļa riska profilu kopumā.

4. Regulētā tirgū iekļautie vai tirgotie (tālāk tekstā – RTT) pārvedamie vērtspapīri ir atzīstami par likvīdiem un bez ierobežojumiem atsavināmiem, ja vien sabiedrības rīcībā nav informācijas, kas liecina par pretējo.

5. Ja pārvedams vērtspapīrs nav RTT vai sabiedrības rīcībā ir informācija, kas liecina, ka ieguldījums kādā RTT pārvedamā vērtspapīrā var apgrūtināt ieguldījumu apliecību atpakaļpirkšanas prasības ievērošanu, sabiedrība izvērtē pārvedamā vērtspapīra likviditātes risku, ņemot vērā šādus faktorus:

5.1. pārvedamā vērtspapīra emisijas apmēru un apgrozījumu;

5.2. ja cenu nosaka piedāvājums un pieprasījums tirgū, emisijas kopējo apmēru un to emisijas daļu, ko fonda pārvaldītājs plāno pirkt, kā arī pirkšanas vai pārdošanas iespēju un darījumu veikšanai nepieciešamā laika izvērtējumu – pārvedamā vērtspapīra apmēru, salīdzinot ar tā apgrozījumu noteiktā laika posmā;

5.3. atsevišķos gadījumos par noteiktu laika periodu veiktos neatkarīgos pārvedamā vērtspapīra pirkšanas un pārdošanas cenu izvērtējumus, kas var norādīt uz pārvedamā vērtspapīra salīdzinošu likviditāti un pirkšanas un pārdošanas iespējām, kā arī sniegt pieejamo cenu salīdzinājumu;

5.4. tirgus starpnieku un tirgus uzturētāju, kuri veic tirdzniecību ar attiecīgo pārvedamo vērtspapīru, skaita un kvalitātes analīzi, novērtējot pārvedamā vērtspapīra otrreizējā tirgus aktivitātes kvalitāti.

6. Ja kāda pārvedama vērtspapīra likviditāte ir novērtēta kā nepietiekama, šāda pārvedama vērtspapīra iegāde vai turēšana fonda ieguldījumu portfeli ir pieļaujama tikai tādā gadījumā, ja portfeli ir pietiekams likvīdu pārvedamu vērtspapīru apmērs, kas ļauj nodrošināt ieguldījumu apliecību atpakaļpirkšanas prasības ievērošanu.

7. Pārvedami vērtspapīri ir ticami novērtējami, ja ir pieejama šāda informācija:

7.1. RTT finanšu instrumentiem – precīzu, ticamu un regulāri (periodiski) atjaunotu cenu veidā, kas ir tirgus cenas vai cenas, kuras noteiktas ar vērtēšanas sistēmu, kas ir neatkarīga no emitentiem;

7.2. pārējiem finanšu instrumentiem – regulāri (periodiski) veikta novērtējuma veidā, balstoties uz pārvedamu vērtspapīru emitenta sniegtu informāciju vai ieguldījumu pētījumu, kas sagatavots, ievērojot Finanšu instrumentu tirgus likumā noteiktās vai tām pielīdzināmas prasības.

8. Pietiekama informācija par pārvedamiem vērtspapīriem ir:

8.1. RTT pārvedamiem vērtspapīriem – tirgum pieejama regulāra, precīza un vispusīga informācija par vērtspapīru vai, kur tas ir piemērots, par vērtspapīra portfeli;

8.2. pārējiem finanšu instrumentiem – sabiedrībai pieejama regulāra un precīza informācija par vērtspapīru vai, ja nepieciešams, par vērtspapīra portfeli.

9. Pārvedami vērtspapīri, kas nav RTT, var tikt atzīti par bez ierobežojumiem atsavināmiem vienīgi tad, ja sabiedrība ir izvērtējusi pārvedamo vērtspapīru atsavināšanas iespējas un atzinusi, ka, ieguldot šādos pārvedamos

vērtspapīros, būs iespējams nodrošināt ieguldījumu apliecību atpakaļpirkšanas prasības ievērošanu.

10. Sabiedrība atbilstoši fonda risku pārvaldīšanas politikai un risku vadības procedūrām nepārtraukti novērtē ne tikai ar attiecīgajiem pārvedamiem vērtspapīriem saistītos riskus, bet arī to ietekmi uz fonda ieguldījumu portfeļa riska profilu kopumā.

11. Par pārvedamiem vērtspapīriem, ja tie atbilst 3.–10. punktā minētajām prasībām, ir atzīstami arī šādi ieguldījumu objekti:

11.1. ieguldījumi slēgto alternatīvo ieguldījumu fondu ieguldījumu daļās, kuri dibināti kā ieguldījumu komercsabiedrības vai kā fondi – lietu kopības (*constituted as investment companies or as unit trusts*) vai kā līgumsabiedrības (*constituted under the law of contract*) un atbilst šādiem kritērijiem:

11.1.1. ieguldījumu komercsabiedrībām ir saistoši korporatīvās vadības principi un līgumsabiedrībām ir saistoši korporatīvās vadības principi, kas attiecas uz komercsabiedrībām vai ir līdzvērtīgi korporatīvās vadības principiem, ko ievēro komercsabiedrības;

11.1.2. slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda līdzekļu pārvaldniekam vai ārējam pārvaldniekam, kurš šī fonda vārdā pārvalda tā līdzekļus, ir saistošas valsts normatīvajos aktos noteiktās ieguldītāju aizsardzības prasības;

11.2. ieguldījumi finanšu instrumentos, kas ir balstīti uz citiem aktīviem vai saistīti ar aktīvu ienesīgumu, kas var atšķirties no likuma prasībām atbilstošiem fonda ieguldījumu objektiem.

12. Izvērtējot slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda korporatīvās vadības principus, ņem vērā, vai:

12.1. ieguldījumu daļu turētāju tiesības ir nostiprinātas slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda prospektā (nolikumā vai citā līgumā, uz kuru balstoties fonds ir izveidots) un paredz:

12.1.1. tiesības balsot par būtiskiem ar slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda darbību saistītiem jautājumiem lēmumu pieņemšanas procesā (t.sk. par slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda pārvaldnieka apstiprināšanu un nomaiņu, grozījumiem prospektā vai darbības noteikumos, izmaiņām ieguldījumu politikā, apvienošanos, likvidāciju);

12.1.2. tiesības kontrolēt slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda ieguldījumu politikas atbilstību prospektā vai darbības noteikumos noteiktajam;

12.2. slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda manta ir no pārvaldnieka nošķirts aktīvu kopums un uz slēgto alternatīvo ieguldījumu fondu ir attiecināmi likvidācijas noteikumi, kas aizsargā ieguldījumu daļu turētāju īpašumtiesības.

13. Sabiedrība izvērtē, vai, ieguldot fonda līdzekļus slēgtā alternatīvo ieguldījumu fonda daļās, tiek ievērotas likumā un fonda prospektā noteiktās ieguldījumu ierobežojumu prasības.

III sadaļa

Naudas tirgus instrumenti

14. Naudas tirgus instrumenti ir likuma prasībām atbilstoši ieguldījumu objekti, ja ir ievēroti visi turpmāk minētie nosacījumi:

14.1. tie ir vai nav RTT un atbilst kritērijam – "parasti tirgoti naudas tirgū";

14.2. tie ir likvidi;

14.3. tie ir precīzi novērtējami jebkurā laikā.

15. Valsts iekšējā aizņēmuma un pašvaldību parādzīmes, noguldījumu sertifikāti, īstermiņa parādzīmes un bankas akceptēti vekseli ir finanšu instrumenti, kas atbilst kritērijam – "parasti tirgoti naudas tirgū".

16. Naudas tirgus instrumenti ir atzīstami par finanšu instrumentiem, kas parasti tirgoti naudas tirgū, ja tie atbilst vismaz vienam no šādiem kritērijiem:

16.1. sākotnējais termiņš līdz to dzēšanai nepārsniedz 397 dienas;

16.2. atlikušais termiņš līdz to dzēšanai nepārsniedz 397 dienas;

16.3. to ienesīgums atbilstoši naudas tirgus nosacījumiem tiek koriģēts regulāri vismaz reizi 397 dienās;

16.4. to riska profils, ieskaitot kredītrisku un procentu likmju risku, atbilst tādu finanšu instrumentu riskiem, kuru dzēšanas termiņš nepārsniedz 397 dienas vai kuriem piemēro ienesīguma korekciju atbilstoši 16.3. punktā minētajam.

17. Naudas tirgus instrumenti, kas parasti tiek tirgoti naudas tirgū un kas ir RTT, atzīstami par likvīdiem un precīzi novērtējamiem jebkurā laikā, ja vien sabiedrības rīcībā nav informācijas, kas liecina par pretējo.

18. Naudas tirgus instrumenti uzskatāmi par likvīdiem, ja tos var pārdot bez ievērojamiem zaudējumiem pietiekami īsā laikā, lai tiktu ievērots sabiedrības pienākums atpirkt ieguldījumu apliecības no fonda ieguldītājiem prospektā noteiktajā laikā un kārtībā.

19. Izvērtējot naudas tirgus instrumenta likviditāti, ņem vērā šādus faktorus:

19.1. tirdzniecības un cenu noteikšanas (*quotes*) biežumu;

19.2. starpnieku skaitu, kas ir gatavi pirkt un pārdot instrumentu un uzturēt konkrētā instrumenta tirgu, tirdzniecības raksturojumu (*nature of marketplace trades*), t.sk. laiku, kas nepieciešams, lai pārdotu instrumentu, piedāvājuma izteikšanas metodi, norēķinu veikšanas un naudas tirgus instrumenta pārvešanas (*transfer*) mehānismu;

19.3. emisijas vai emisijas programmas apmēru;

19.4. iespēju atpirkt, izpirkt vai pārdot naudas tirgus instrumentu īsā laikā (piemēram, līdz septiņām darbdienu) bez ievērojamiem zaudējumiem, par ko liecina zema komisijas maksa un neliela starpība starp pirkšanas un pārdošanas cenu, un īss norēķinu termiņš (*settlement delay*).

20. Izvērtējot, vai tiks nodrošināts, ka ieguldījums attiecīgajā naudas tirgus instrumentā negatīvi neietekmē fonda likviditāti (pienākumu atpirkt ieguldījumu apliecības no ieguldītājiem prospektā noteiktajā laikā un kārtībā), ņem vērā šādus faktorus:

20.1. fonda ieguldījumu apliecību turētāju struktūru un koncentrāciju (piemēram, pēc ģeogrāfiskā kritērija vai apliecību koncentrācijas noteikta rakstura apliecību turētājiem);

20.2. tipiskā ieguldītāja (ieguldītāja, kuram paredzēts fonds) raksturojumu;

20.3. informācijas kvalitāti par fonda naudas plūsmām;

20.4. prospektā noteiktos ierobežojumus ieguldījumu apliecību atpakaļpirkšanai.

21. Ja kāds no 19. vai 20. punktā minēto faktoru izvērtējumiem liecina, ka tas negatīvi ietekmē instrumenta likviditāti, sabiedrība atbilstoši risku pārvaldības procesam izvērtē, vai naudas tirgus instruments joprojām

atzīstams par likvidu.

22. Ņemot vērā 19.–21. punktā minēto naudas tirgus instrumentu likviditātes izvērtējumu, sabiedrība atbilstoši plāno fonda ieguldījumu portfeļa struktūru un paredzamās naudas plūsmas tā, lai saskaņotu sagaidāmās naudas plūsmas no fonda ar ieguldījumu portfeli esošo atbilstošās likviditātes vērtspapīru pārdošanas iespējām.

23. Naudas tirgus instrumentus var precīzi novērtēt jebkurā laikā, ja pastāv precīza un ticama vērtēšanas sistēma, kas atbilst šādiem kritērijiem:

23.1. vērtēšanas sistēma ļauj aprēķināt fonda aktīvu neto vērtību atbilstoši tai vērtībai, par kādu fonda ieguldījumu portfeli esošos finanšu instrumentus iespējams apmainīt (pārdot) darījumā starp labi informētām, ieinteresētām un finansiāli neatkarīgām personām;

23.2. vērtēšana pamatota ar tirgus datiem vai vērtēšanas modeļiem, kuru izmantošanas rezultātā iegūtā naudas tirgus instrumenta vērtība būtiski neatšķiras no tā tirgus vērtības (ne atsevišķam vērtspapīram, ne ieguldījumu portfeli kopumā).

24. Naudas tirgus instrumenti, kas nav RTT, ir likumam atbilstoši ieguldījumu objekti, ja ir ievērotas šādas prasības:

24.1. tie ir parasti tirgoti naudas tirgū atbilstoši 16. punktā noteiktajiem kritērijiem;

24.2. tie ir likvidi atbilstoši 18. punktā noteiktajam;

24.3. tos var precīzi novērtēt jebkurā laikā atbilstoši 23. punktā noteiktajam;

24.4. tie ir brīvi pārvedami;

24.5. par tiem ir pieejama atbilstoša informācija, lai izvērtētu ar ieguldījumiem saistītos riskus, t.sk. novērtētu kredītrisku, kas saistīts ar ieguldījumiem šādos instrumentos, atbilstoši 25.–27. punkta prasībām.

25. Informācija par naudas tirgus instrumentiem, kas nav RTT un ko emitējusi tāda komercsabiedrība, kuras vērtspapīri ir RTT, vai uz ieguldījumiem šādos naudas tirgus instrumentos attiecas ieguldītāju aizsardzība (atbilstoši likuma 62. panta otrās daļas 5. punkta prasībām), vai par naudas tirgus instrumentiem, kurus ir emitējusi dalībvalsts pašvaldība vai starptautiska finanšu institūcija, bet kurus negarantē dalībvalsts vai federālas dalībvalsts gadījumā – kāda no federācijas locekļiem –, ir atbilstoša, ja ievērotas šādas prasības:

25.1. informācija gan par emisiju vai emisijas programmu, gan par emitenta tiesisko un finansiālo stāvokli ir pieejama pirms naudas tirgus instrumenta emisijas;

25.2. 25.1. punktā minētā informācija tiek regulāri, bet ne retāk kā reizi gadā, atjaunota, kā arī tiek atjaunota pēc katra nozīmīga notikuma;

25.3. 25.1. punktā minēto informāciju ir pārbaudījusi neatkarīga, kvalificēta trešā persona. Šī persona ir specializējusies finanšu un juridisko dokumentu pārbaudīšanā un pakļauta godprātīgas profesionālās darbības standartiem;

25.4. ir pieejama un ticama statistika par emisiju vai emisijas programmu.

26. Informācija par naudas tirgus instrumentiem, kas nav RTT un ko emitējusi vai garantējusi kredītiestāde (atbilstoši likuma 62. panta otrās daļas 4. punkta prasībām), ir atbilstoša, ja ievērotas šādas prasības:

26.1. informācija par emisiju vai emisijas programmu, vai par emitenta tiesisko un finansiālo stāvokli ir pieejama pirms naudas tirgus instrumenta emisijas;